

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/174451,Prezentacja-wystawy-Jestesmy-Polakami-Zwiazek-Polakow-w-Niemczech-Warszawa-2-gru.html>
23.04.2024, 17:41

Prezentacja wystawy „«Jesteśmy Polakami». Związek Polaków w Niemczech” - Warszawa, 2 grudnia 2022

Wydarzenie odbędzie się w ramach 100. rocznicy obchodów powstania Związku Polaków w Niemczech. Weźmie w nim udział wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski i dyrektor Biura Edukacji Narodowej Adam Hlebowicz.

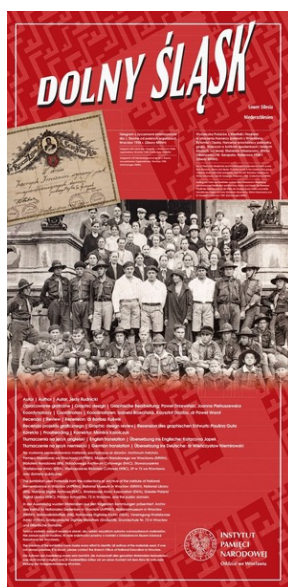
Prezentacja odbędzie się 2 grudnia br. (w piątek) o godz. 11.00 na Krakowskim Przedmieściu 64. Poprowadzi ją rzecznik prasowy Instytutu Pamięci Narodowej dr Rafał Leśkiewicz. Zapraszamy.

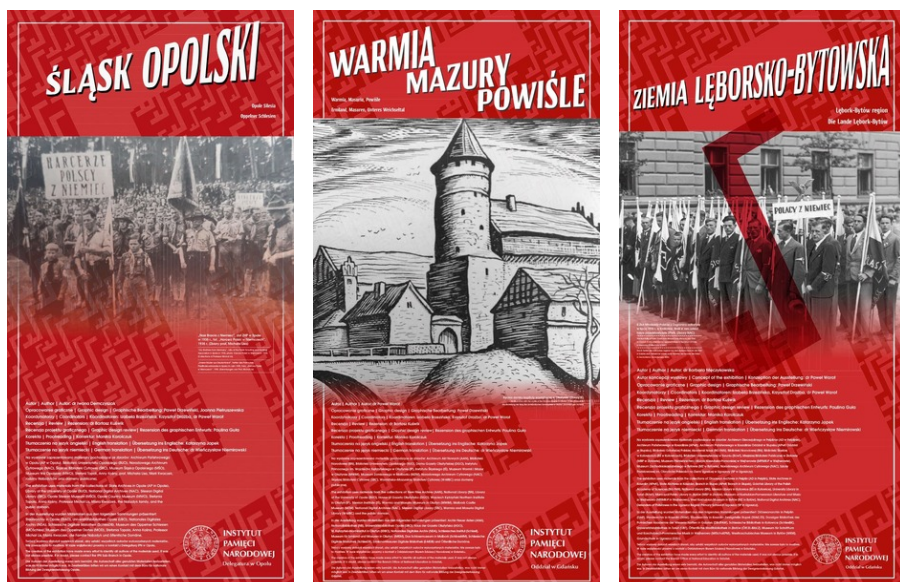
O WYSTAWIE

Wystawa „*Jesteśmy Polakami!*”. Związek Polaków w Niemczech jest wspólnym dziełem kilku oddziałów Instytutu Pamięci Narodowej. Główną część prezentacji przygotował Oddział IPN w Gdańsku, ponadto powstały wersje regionalne dotyczące działalności ZPwN na terenie: Warmii, Mazur i Powiśla, Ziemi Łębsko-Bytowskiej, Pomorza Zachodniego i Ziemi Lubuskiej, Pogranicza, Dolnego Śląska, Śląska Opolskiego, Górnego Śląska i ziem położonych na zachód od Odry.

Wernisaż wystawy odbył się 10 listopada br. w Kwidzynie z udziałem prezesa IPN dr. Karola Nawrockiego. Prezentacja kolejnych części regionalnych odbyła się na terenie Oddziału IPN w Gdańsku (w Lęborku) i pozostałych oddziałach IPN. W Warszawie pokazane zostaną wszystkie części wystawy (ponad 100 paneli). Inicjatorem przygotowania prezentacji i jej współautorem jest dr Paweł Warot, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku.

Plansze tytułowe wszystkich części wystawy

ZWIĄZEK POLAKÓW W NIEMCZECH

Kończący I wojnę światową traktat wersalski zdecydował bezpośrednio i pośrednio o przebiegu niemal całej zachodniej i północnej granicy Polski, pozostawiając za kordonem ponad milionową rzeszę Polaków, zamieszkujących swoje odwieczne rodzime ziemie nad Odrą, Łyną, Bałtykiem, a od pokoleń nad Szprewą i Renem. Polacy żyli na tych terenach pomimo prowadzonej przez Niemców długotrwałej germanizacji. Ci spośród polskich działaczy narodowych i społecznych, którzy po powstaniach wielkopolskim i śląskich pozostali w granicach Niemiec, postanowili się zorganizować, aby wspólnie oprzeć się wroziej wobec polskiej mniejszości narodowej polityce niemieckiego rządu. Polacy działali na polu politycznym, społecznym, kulturalnym i gospodarczym.

W 1922 r. powołano Związek Polaków w Niemczech. Polacy posiadali w Niemczech swoje banki, spółdzielnie, przedsiębiorstwa, szkoły, przedszkola, biblioteki. Wydawali książki, gazety, różnego rodzaju czasopisma. Kultywowana była rodzima tradycja, pomimo przeszkód rozwijała się sztuka. Trudne położenie Polaków w Niemczech pogorszyło się jeszcze bardziej, kiedy niemieccy obywatele w 1933 r. w wolnych wyborach powierzyli rządy zbrodniczej partii narodowosocjalistycznej Adolfa Hitlera. Odtąd Polacy podlegali zmasowanym represjom i terrorowi, łącznie z zabójstwami, a polskie placówki były napadane i niszczone.

Po wybuchu II wojny światowej Niemcy pozbawili Polaków statusu mniejszości narodowej, działalność Związku Polaków w Niemczech została zakazana, tak samo jak działalność wszystkich polskich organizacji. Działacze Związku trafili do obozów koncentracyjnych i

więzień. Tam z powodu swojej przynależności narodowej i dotychczasowego manifestowania polskości byli torturowani i mordowani. Polski majątek został skonfiskowany przez rząd Rzeszy Niemieckiej. Do dziś Polacy nie odzyskali w Niemczech statusu mniejszości narodowej, nie zwrócono im zrabowanego majątku, nie zostały też Polsce wypłacone jakiegokolwiek reparaacje wojenne.

Tekst: dr Paweł Warot, dyrektor Oddziału IPN w Gdańsku